

ΜΗΝ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νύξ ὥρας 15

- 1. Πέμπτη.** Ναοὺμ τοῦ προφήτου (700 π.Χ.). Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος († 792), Θεοκλήτου ἀρχιεπ. Λακεδαιμονίας.
Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεοσ. δ' 18-ε' 10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ια' ἐβδομάδος Λουκᾶ (Λκ. κ' 9-18).
 - 2. Παρασκευή.** Ἄββακούμ προφήτου (700 π.Χ.). Θεοφίλου ὁσίου († 251), Μυρόπτης μάρτυρος (δ' αἰ.).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεοσ. ε' 9-13, 24-28).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρασκευῆς ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 19-26).
 - 3. Σάββατον.** Σοφονίου προφήτου (665-605 π.Χ.). Ἄγγελῆ νεομάρτυρος τοῦ Ἀργείου τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος († 1813).
Τάξις Σαββάτου μετ' «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ια' 1-6).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ια' ἐβδομ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 32-40).
 - 4. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΔ' (Γ' ΛΟΥΚΑ).** Βαρβάρου μεγαλομάρτυρος († 306), Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Δαμασκηνοῦ († 760). Σεραφεῖμ Φαναρίου ἱερομ. († 1601). Ἦχος βαρῦς, ἔωθινὸν β'.
- Εἰς τὴν θ'.** Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».
- Εἰς τὸν ἑσπερινόν.** Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.
- Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 4, τῆς ἀγίας προσόμοια 3 καὶ τοῦ ὁσίου ἕτερα 3, Δόξα, τῆς ἀγίας «Πατρίδα, γένος, ὑπαρξιν», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης».
- Εἰσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.
- ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ὁσίου «Ὅσιν πάτερ», Καὶ νῦν, θεοτοκίον δμώηχον «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου» (Παρακλ., Σαβ. ἑσπέρας, ἦχος πλ. β').

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», «*Βαρβάρων τὴν ἀγίαν*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρᾶν (ἀλλ' εἰς τὸ Καὶ νῦν τῆς α' στιχολογίας τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου «*Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως*») καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 4 καὶ ὁ ἐν τῷ Μηναιῷ κοινὸς τῶν ἁγίων ἄνευ τῶν εἰρμῶν εἰς 6· ἀπὸ γ' ὥδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναιῶ· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· «*Τὴν τιμωτέραν*», «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...]* Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον «*Τὸν λίθον θεωρήσασαι*» καὶ τὰ τοῦ Μηναιῶ μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 2*, τῆς ἁγίας ἰδιόμελα 3 (τὰ τοῦ β' ἤχου) «*Ἠσχύνθη ὁ βάσκανος ἐχθρός*», «*Ἡ θεόκλητος μάρτυς*», «*Τὴν πανήγυριν σήμερον*», καὶ τοῦ δσίου προσόμοια 3 «*Πάτερ Ἰωάννη πάνσοφε*» κ.λπ., ἃ ζῆτει εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἐσπερινοῦ, εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ β' ἑωθινὸν «*Μετὰ μύρων προσελ-*

* Τὸ Τ.Μ.Ε. ὁρίζει εἰς τοὺς αἶνους 4 ἀναστάσιμα καὶ 4 προσόμοια τοῦ δσίου· ἀλλὰ τὸ νὰ παραλειφθοῦν τελείως τὰ διὰ τοὺς αἶνους ὑπάρχοντα ἐν τῷ Μηναιῷ στιχηρὰ τῆς ἁγίας, καθ' ἣν στιγμὴν ἐν τῇ λειτουργίᾳ ὁρίζεται ὁ Ἀπόστολος αὐτῆς, εἶναι τι τὸ ἀνακόλουθον. Διὰ τοῦτο ἐνταῦθα ἠκολουθήσαμεν συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις (12η Δεκ. §3, 10η Φεβ. §24, 9η Μαρ. §9, 25η Μαρ. §16, καὶ Προθεωρία §31).

θούσαις», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», «Βαρβάραν τὴν ἁγίαν», «Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προκειμένου– τῆς ἁγίας, ζήτηι τῇ Πέμ. ιε΄ ἔβδ. ἐπιστ., «Πρὸ τοῦ ἔλθεῖν τὴν πίστιν» (Γαλ. γ΄ 23-δ΄ 5)· ἀλληλουιάριον τοῦ ἡχου· Εὐαγγέλιον Κυρ. ι΄ Λουκᾶ, «Ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν» (Λκ. ιγ΄ 10-17).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

5. Δευτέρα. † Σάββα ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου († 532). Διογένης μάρτυρος.

«Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναιῷ» (Τ.Μ.Ε. 5 Δεκ. §1). Εἰς τὸν ἑσπερινόν, τὰ 3 ἑσπέρια προσόμοια εἰς 6. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτικίον «Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς», εἰς μὲν τὸν ἑσπερινόν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δῖς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον «Ὁ δι’ ἡμᾶς γεννηθεῖς». Εἰς τὸν ὄρθρον κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου «Πολλοῖς συνεχόμενος» καὶ ὁ τοῦ ὁσίου· καταβασίαι οἱ εἰρμὸι «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον». Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τοῦ μηνολογίου– τοῦ ὁσίου, Σαβ. κζ΄ ἔβδ. ἐπιστ., «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. ε΄ 22 - ς΄ 2)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Πέμ. δ΄ ἔβδ. Ματθ., «Πάντα μοι παρεδόθη» (Μτθ. ια΄ 27-30). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

6. Τρίτη. † Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ († 330).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ ἄνευ Παρακλητικῆς (τυπικὸν βῆς Δεκ. §§1-3). Εἰς τὸν ἑσπερινόν τὰ 4

έσπερια προσόμοια εἰς 6. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται. Τὸ ἀπολυτίκιον «Κανόνα πίστεως» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δῖς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος». Εἰς τὸν ὄρθρον οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ κανόνες (μετὰ τῶν εἰρῶν τοῦ α'). Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». Μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν αἰῶν, Καὶ νῦν, «Μακαρίζομέν σε» (Παρακλ., ἦχος πλ. α', Δευτ. ἐσπέρας). Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 6 Δεκ., «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν» (Ἐβρ. ιγ' 17-21). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ» (Λκ. ζ' 17-23). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

7. Τετάρτη. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων († 397). Ἀθηνοδώρου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κέ' ἑβδομ. ἐπιστολῶν (Β' Θεο. β' 1-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιβ' ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα' 5-8, 10-11, 20-24).

8. Πέμπτη. Προεόρτια τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, Παταπίου ὁσίου (η' αἰ.). Σωσθένους, Ἀπολλώ, Τυχηκοῦ κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.). Παρθενίου ὁσίου τοῦ ἐν Χίῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κέ' ἑβδ. ἐπιστ. (Β' Θεο. β' 13-γ' 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιβ' ἑβδομ. Λουκᾶ (Λκ. κα' 28-33).

9. Παρασκευή. Ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου· ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐν Κύπρῳ ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (ἐν ἔτει 1091). Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου (1160 π.Χ.).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου, ἑορτάσιμος οὕσα, ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Εἰς τὸν ὄρθρον (ἄνευ πολυελέου) τὰ καθίσματα τῆς α' στιχολογίας ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, εἶτα τὸ τῆς β' στιχολ. «Ἀδάμ, ἀνακαινίσθητι» (ἅπαξ), Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναβόησον, Δαβὶδ»· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον τῆς ἁγίας «Ἐορτάζει σήμερον»· Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 4ης Δεκ.– τῆς ἁγίας, 23 Σεπτ., «Ἀβραὰμ δύο

υιούς ἔσχεν» (Γαλ. δ' 22-27)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ς' ἐβδ. Λουκᾶ, «Οὐδεὶς λύχνον ἄψας» (Λκ. η' 16-21)· κοινω-
νικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι».

10. Σάββατον. Μηνᾶ τοῦ καλλικελάδου τοῦ Ἀθηναίου (γ' αἰ.),
Ἐρμογένους, Εὐγράφου μαρτύρων.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κέ' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. α' 3-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ' 19-29).

11. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ. «Τῶν ἁγίων προπατόρων». Δανιὴλ
ὀσίου τοῦ στυλίτου. Λουκᾶ τοῦ νέου († 980). Ἦχος πλ. δ', ἔω-
θινὸν γ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Δι' ἐγκρατείας τῶν παθῶν»· κο-
ντάκιον «Τῆς στρατείας ἤρπασεν».

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν προπατόρων ζῆτει μετὰ τὴν 10ην Δεκεμ-
βρίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ», ἀναστάσιμα 6, τῶν προπα-
τόρων προσόμοια 4, Δόξα, «Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέρας»,
Καὶ νῦν, «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν».

Εἰσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἁγίου «Τῶν προπα-
τόρων τὸ σύστημα», Καὶ νῦν, «Ἀσπύρωσ ἐκ θεοῦ Πνεύμα-
τος».

Ἀπολυτικά «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν
πίστει τοὺς προπάτορας».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν, ὁ τριαδικὸς
κανὼν τοῦ ἡχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ.
καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύ-
ριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά ὡς προεγράφησαν. [Τὸ
Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ Καὶ
νῦν τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου «Ὁ δι' ἡμᾶς
γεννηθεὶς», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν.

Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (γ´) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν προπατόρων «Πατράσιν αἶνον προσάξωμεν» ἀπὸ γ´ ᾠδῆς ἢ ὑπακοῆ «Εἰς δρόσον τοῖς παισὶ» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου ἀφ´ ε´ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν προπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε»· «Τὴν τιμιωτέραν», καὶ ὁ εἰρμὸς «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ γ´ ἀναστάσιμον «Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερευται», τῶν προπατόρων «Πατέρων μνήμην σήμερον», «Ἀδάμ ἀνευφημήσωμεν» καὶ θεοτοκίον ὁμοιον «Ἄγνῃ παρθένε».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν προπατόρων προσόμοια 3 εἰς 4 –μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῶν προπατόρων «Δεῦτε ἅπαντες πιστῶς», Καὶ νῦν, «ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικά καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ε´ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν προπατόρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων Ἀπόστολος: προεόρτιος, Κυρ. κθ´ ἐπιστ., «Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ» (Κλσ. γ´ 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ια´ Λουκᾶ, «Ἀνθρωπὸς τις ἐποίησε δεῖπνον» (Λκ. ιδ´ 16-24, Μτθ. κβ´ 14).

Εἰς τὸ Ἐξαίρετως τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

- 12. Δευτέρα.** † Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ († 348). Ἰωάννου ὁσίου, ἐπισκόπου Ζιχνῶν († 1333).

«Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναίῳ» (Τ.Μ.Ε. 12 Δεκ. §1). Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Τῆς συνόδου τῆς πρώτης*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Τοῦ Γαβριήλ*». Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ἱεράρχου, Νοεμ. 13, «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν*» (Ἰω. ι' 1-9). Κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου (τῆς μικρᾶς Παρακλήσεως) καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου. Καταβασίαι οἱ εἰρημοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, Κυρ. κς' ἐπιστ., «*Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε*» (Ἐφεσ. ε' 8-19). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Νοεμβρίου 13, «*Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 13. Τρίτη.** Εὐστρατίου, Ἀύξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὀρέστου τῶν μαρτύρων (δ' αἰ.). Λουκίας μάρτυρος († 304).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. σ' 8-14).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ν' 22-26).
- 14. Τετάρτη.** Θύρσου, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων († 286-287).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. σ' 18-20, β' 8-15).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ιγ' ἐβδομάδος Λουκᾶ (Μρ. ν' 30-34).
- 15. Πέμπτη.** Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνθίας (β' αἰ.).
«Εἰ τύχοι ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν Κυριακῆς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν» (Τ.Μ.Ε., 15 Δεκ. §1), ἢ τοι μετὰ Παρακλητικῆς, ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασιῶν εἰς τὸν ὄρθρον, ἀλλὰ μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱερομάρτυρος, 15 Δεκ., «*Μὴ ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον*» (Β' Τιμ. α' 8-18). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. α' ἐβδ. νηστ., «*Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι*» (Μρ. β' 23-γ' 5). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Ἐλευθέριον ναοὺς ἢ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος, συμφώνως μὲ τὴν ἐν αὐτῇ τυπικῆν διάταξιν.

- 16. Παρασκευή.** Ἀγγαίου προφήτου (500 π.Χ.). Θεοφανοῦς βασιλίσσης († 894), Μοδέστου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων († 634).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. δ' 4-8, 16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρασκ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 33-41).

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Μόδεστον ναοὺς ἢ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς· ἢ δὲ τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (ψαλλομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).

- 17. Σάββατον.** Δανιὴλ τοῦ προφήτου (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων Ἀνανίου, Ἀζαρίου καὶ Μισαήλ. Διονυσίου Ἀιγίνης τοῦ θαυματουργοῦ († 1624) τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§31-44). Ἀπόστολος: προφήτου, α' Κυρ. ἐπιστ. (ἁγ. Πάντων) (Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ' 1-11). Κοινωνικὸν εἰς προφήτας «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι».

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Διονύσιον ναοὺς ψάλλεται ἢ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ τὸ προεόρτιον κοντάκιον καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἱεράρχου, ἃ ζῆτει Νοεμβρίου 13ῃ. Ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ προφήτου καὶ τῶν τριῶν νέων καταλιμπάνεται.

- 18. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ.** «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῶ εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδάμ ἄχρι καὶ Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων, ἐξαιρέτως δὲ τοῦ προφήτου Δανιὴλ (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων». Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς κ.λπ. μαρτύρων († 287). Ἦχος α', ἑωθινὸν δ'.

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ζῆτει ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 17ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα»· κοντάκιον «Χειρόγραφον εἰκόνα».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 6, καὶ τῶν πατέρων 3 «Τὰ τῶν πατέρων σήμερον πιστοί» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμῶν», Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναιῷ ἀναγνώσματα τῆς Κυριακῆς.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Χαίρετε, προφῆται τίμοι», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ὡ θαύματος καινοῦ» (Παρακλητική, ἦχ. πλ. β', Σαβ. ἐσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἴχου, Δόξα, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον «Βολίδες ἀστράπτοντες», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ἄμαρτωλῶν τὰς δεήσεις» (Παρακλ., ἦχ. α', Δευτ. ἐσπέρας, εἰς τὸν στίχον): τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγαμένου σοι», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἴχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῶν πατέρων «Κύματι θαλάσσης», μετὰ δὲ τὸν εἰρμὸν ἐκάστης ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον μὲ στίχον «Δόξα τῇ ἀγία ἀναστάσει σου, Κύριε», τὰ ἐπόμενα μὲ στίχον «Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ», καὶ εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοή «Ἄγγελος παιδῶν ἐδρόσισε» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου χῦμα· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον τῶν πατέρων μετὰ τοῦ οἴκου («Χειρόγραφον εἰκόνα», «Ἐκτείνας σου τὴν χεῖρα»), τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ δ' ἀναστάσιμον «*Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράφαντες*», τὸ τῶν πατέρων «*Πατριαρχῶν οἱ πρόκριτοι*» καὶ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου «*Τὸ χαίρετε φθεγξάμενος*».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 «Ἄρόν σου τὴν φωνήν» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τῶν πατέρων «*Τῶν νομικῶν διδαγμάτων*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», «*Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως*» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς· Ἀπόστολος· Κυρ. πρὸ τῶν Χριστουγέννων, «*Πίστει παρόφησεν Ἀβραάμ*» (Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «*Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (Μτθ. α' 1-25).

Εἰς τὸ Ἐξαίρετος τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

19. Δευτέρα. Βονιφατίου μάρτυρος († 290). Ἄρεως († 308), Εὐτυχίου καὶ Θεσσαλονίκης μαρτύρων.

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Δευτ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ε' 1-10).

Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Δευτέρας ιδ' Λουκᾶ (Μρκ. θ' 42-ι' 1).

20. Τρίτη. Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου († 107). Φιλογονίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας († 323), Ἰωάννου νεομάρτυρος ἐκ Θάσου († 1652).

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης Ἰανουαρίου, πλὴν τῶν Κυριακῶν. Διὰ δὲ τὰς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καὶ μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν, εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§52-63).

2. Εἰς τοὺς ἔσπερινους τῶν προεορτίων καθημερινῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (Τ.Μ.Ε. Δεκ. 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.

3. Ἔως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ὅπου ἐὰν ψαλῆ ἑόρτιος ἀκολουθία, ψάλλονται καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) τὸ κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ε' 11-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ιδ' ἐβδ. Λουκά (Μρ. ι' 2-12).

21. Τετάρτη. Ἰουλιανῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ 500 μαρτύρων († 304).
Θεμιστοκλέους μάρτυρος († 251).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ε' 22-ς' 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ιδ' ἐβδ. Λουκά (Μρ. ι' 11-16).

22. Πέμπτη. Ἀναστασίας μεγαλομάρτυρος τῆς φαρμακολυτρίας († 304). Χρυσογόνου καὶ Θεοδότης μαρτύρων.

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Αἰγόκερω. Ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ς' 17-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ιδ' ἐβδ. Λουκά (Μρ. ι' 17-28).

23. Παρασκευή. Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων († γ' αἰ.). Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἣ τοι τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηνιαίῳ τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου «Πρὸς σέ ὀρθρίζω» (μετὰ τῶν εἰρημῶν αὐτοῦ). Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ ἀπόστιχα, «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τὸ τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ» καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι ὥραι. Εἰς τὴν α' ὥραν «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», [«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», «Βασιλεῦ οὐράνιε»,] τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὥραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηνιαῖον, ἀλλὰ μετὰ τοὺς τρεῖς ψαλμοὺς ἐκάστης ὥρας ἀπολυτίκιον εἰς τὸ Δόξα λέγεται τὸ «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ». Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς γ', τῆς ς' καὶ τῆς θ' ὥρας, ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεὺς φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον) θυμιᾷ

[προπορευομένου λαμπαδούχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ (κατζίου).

ᾠρα θ´. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α´ χορὸς ψάλλει Δόξα Πατρὶ, ὁ β´ Καὶ νῦν, καὶ ὁ κανονάρχης ἰστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει –κατὰ στίχον– «εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου» τὸ ἰδιόμελον «*Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου*», ὡς εἴθισται· εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλουν τοῦτο ἐναλλάξ κατὰ στίχον, μεθ’ ὃ ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*» [συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορῖαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ] ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν συνήθη ἀπόλυσιν μετὰ τοῦ «*Δι’ εὐχῶν*», μὴ ἐπιτελουμένης σήμερον θείας λειτουργίας.

24. Σάββατον πρὸ τῶν Χριστουγέννων. Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος († 262) καὶ Φιλίππου μάρτυρος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, Βασίλλας καὶ Ἀχαϊκοῦ μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου «*Ἄρχων ἐξ Ἰούδα*» (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ). Εἶτα τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτέ*» (ἄπαξ), ἡ συνήθης ἐκτενής (ὡς μὴ γενομένης εἰσόδου) καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτέ*» δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν), ἡ δὲ λοιπὴ ἀκολουθία ἄνευ καταβασίων, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῆς γ´ καὶ τῆς ς´ ᾠδῆς εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η´ ᾠδῆς «*Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός· Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ´ ᾠδῆς «*Ἀνάρχου γεννήτορος*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*»· ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα· εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτέ*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν (τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου). Ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν εἰσοδικῶν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις*»· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Ἀπεγράφετο ποτέ*» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*»· Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου τῆς ἡμέρας– Σαββάτου πρὸ τῶν Χριστουγέννων, Σαβ. κς' ἐβδ. ἐπιστ., «*Προϊδοῦσα ἡ γραφή*» (Γαλ. γ' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. ιβ' Λουκᾶ, «*Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*» (Λκ. ιγ' 19-29)· «*Ἄξιον ἐστὶ*» κοινωνικῶν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

25. † ΚΥΡΙΑΚΗ. Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτέ*»· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*».

Ἰστέον ὅτι σήμερον οὐδὲν τῶν ἀναστασίμων ψάλλεται, ἀλλὰ πάντα τὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως.

Εἰς τὸν μέγαν ἑσπερινόν. «*Εὐλόγητός*», ὁ προοιμιακός (ἀνευ Ψαλτηρίου), ἡ μεγάλη συναπτή.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 4 «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ*» κ.τ.λ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Αὐγούστου μοναρχήσαντος ἐπὶ τῆς γῆς*».

ΕἰΣΟΔΟΣ μετὰ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἱλαρόν*», καὶ εὐθύς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α' ἀνάγνωσμα «*Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός*»· εἶτα ὁ α' χορὸς τὸ τροπάριον «*Λαθὼν ἐτέχθης*», τοῦ ὁποῦ το ἄκροτελεύτιον «*Καὶ μάγους σοι προσήνεγκε*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ πς' (86ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Λαθὼν ἐτέχθης*» ὀλόκληρον. Εἶτα τὸ ζ' ἀνάγνωσμα «*Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν*»· μετ' αὐτὸ ὁ β' χορὸς τὸ τροπάριον «*Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ παρθένου*», τὸ ἄκροτελεύτιον τοῦ ὁποῦ «*Μάγους ὁδηγήσας*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ιβ' (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Ἀνέτειλας, Χριστέ*» ὀλόκληρον. Εἶτα τὸ η' ἀνάγνωσμα

«Προσέθετο Κύριος», μεθ' ὃ εὐθύς ὁ Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ Μηναίῳ προκειμένου– τοῦ ἔσπερινοῦ, Σαβ. α' ἐβδ. νη-στ., «Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως» (Ἑβρ. α' 1-12)· Εὐαγγέλιον: τῆς γ' ὥρας, «Ἐξῆλθε δόγμα» (Λκ. β' 1-20). Εἶτα ἡ ἐκτενής «Εἶπωμεν πάντες» κ.τ.λ., ὡς ἐν τοῖς ἑορτασίμοις ἔσπερινοῖς.

ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «Μέγα καὶ παράδοξον» κ.λπ., μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, «Εὐφράνθητι, Ἱερουσαλήμ», Καὶ νῦν, «Σπηλαίῳ παρῳήσας». «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» τρίς.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ (μεγάλη) μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ μόνον τῆς ἑορτῆς «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· τρισάγιον κ.λπ., καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» τρίς. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου».]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ τῆς ἑορτῆς κατὰ σειράν τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου, τὸ προκείμενον, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν («ἄνευ στίχων»), Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὥδῆς τοῦ β' κανόνος· ἀπὸ γ' ὥδῆς ἡ ὑπακοὴ «Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν» χῦμα· ἀφ' ε' ὥδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται» καὶ «Ἔσωσε λαόν»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*), ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδῆς τῶν δύο κανόνων μετὰ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ μεγαλυνάρια τῆς ἑορτῆς· εἶτα οἱ δύο εἰρμοὶ μετὰ τῶν ἀντιστοίχων μεγαλυναρίων «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Μυστήριον ξένον» καὶ «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

Τὸ ἐξαποστειλάριον ἐκ τρίτου, εἰς τοὺς αἴνους τὰ στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Ἐκ γαστροῦ πρό ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὅμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὃ ἐκ παρθένου τεχθεῖς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ–, 25 Δεκ., «*Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου*» (Γαλ. δ' 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 25 Δεκ., «*Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ*» (Μτθ. β' 1-12).

Καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· Εἰς τὸ *Ἐξαίρετως* «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς*, «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Σημείωσις. Ἀπὸ τῆς σήμερον ἕως τῆς 4ης Ἰανουαρίου (2017) ἐπιτρέπεται κατάλυσις εἰς πάντα.

26. Δευτέρα. † Ἡ σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Εὐθυμίου Σάρδεων ἱερομάρτυρος τοῦ ὁμολογητοῦ († 840).

Συμφάλλεται σήμερον καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν, ἣν βλέπε ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 26ην καὶ πρὸ τῆς 27ης Δεκεμβρίου, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν Κυριακὴν ἄχρι τῆς ἀποδόσεως.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου*»· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου).

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» τῆς ἑορτῆς ἰδιόμελα 3 «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα*» (26ης Δεκ.) κ.λπ. καὶ τῶν ἀγίων προ-

σόμοια ἕτερα 3 «Τὸν θεοπάτορα πάντες» κ.λπ. (Κυριακῆς μετὰ τὴν Χρ. γέννησιν), Δόξα, «Μνήμην ἐπιτελοῦμεν» (Κυρ. μετὰ τὴν Χρ. γέννησιν), Καὶ νῦν, «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ» (26ης Δεκ.).

ΕΙΣΟΔΟΣ (μετὰ θυμιατοῦ), «Φῶς ἰλαρόν», καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας» κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναιῷ τάξιν.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «Παράδοξον μυστήριον» (26 Δεκ.) κ.λπ., Δόξα, τῆς Κυρ. μετὰ τὴν Χρ. γέννησιν «Ἱερέων μνήμη», Καὶ νῦν, τῆς 26ης Δεκ. «Ἐν Βηθλεὲμ συνέδραμον ποιμένες».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ», Δόξα, «Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ», Καὶ νῦν, «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς...»

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τῶν δύο πρώτων στιχολογιῶν τῆς ἑορτῆς «Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί», «Τί θαυμάζεις, Μαριάμ» (25ης Δεκ.)· ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ α' τῆς ἑορτῆς καὶ οἱ δύο τῆς Κυρ. μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τῆς ἀκολουθίας τῆς Κυρ. μετὰ τὴν ἑορτὴν «Πατὴρ ὡς ἀληθῶς», Δόξα, Καὶ νῦν, «Χορὸς τῶν προφητῶν»· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον» μετὰ τοῦ οἴκου (τῆς ἀκολουθίας τῆς Κυρ. μετὰ τὴν ἑορτὴν), τὸ συναξάριον τῆς 26ης τοῦ μηνὸς καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν οὕτω «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων...»

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἐσωσε λαόν»· δὲν ψάλλομεν τὴν τιμωτέραν, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς λέγονται οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς ἐφύμνια εἰς τὰ μεγαλυνάρια αὐτῶν, ὡς χθές, καὶ εἶτα, «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τῶν θεοπατόρων «Σὺν Ἰακώβῳ μέλψομεν», καὶ τῆς ἑορτῆς «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς τῆς ἑορτῆς ἰδιόμελα 4 «Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι» κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Χρι-

στούγεννα «*Αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἡ ἀόρατος φύσις*» (26 Δεκ.). Δοξολογία μεγάλη, «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» (ἄπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*», «*Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίθει*». Ἀντί τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*» (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.).

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα, Κυρ. κ' ἐπιστ., «*Γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον*» (Γαλ. α' 11-19): Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων*» (Μτθ. β' 13-23).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*». Κοινωνικὸν «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος...*» ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀπολυτικίον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*». Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον ἕως τῆς 30ῆς Δεκ. τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ τῆς ἑορτῆς· τὴν μὲν 27ην καὶ 29ην ὁ α' κανὼν, τὴν δὲ 28ην καὶ 30ην ὁ β'. Καταβασίαι, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, «*Ἔσωσε λαόν*».

2. Ἔως τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς· εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς ὃ ἐκ παρθένου τεχθεῖς*»· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίθει*».

3. Ἔως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

27. Τρίτη. † Στεφάνου πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου († 34). Θεοδώρου ὁσίου τοῦ γραπτοῦ († 840).

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἄϊ ἀκολουθία τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ τοῦ ὁσίου συμπάλλονται μετὰ τῶν μεθεόρτων, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἔσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων, στιχολογοῦμεν δὲ «*Τὴν τιμιωτέραν*» μετὰ τοὺς αἶνους παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα καὶ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λει-

τουργίαν, αντίφωνα τῆς ἑορτῆς· εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς*». Μετά τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Ἡ γέννησίς σου*», «*Βασίλειον διάδημα*» καὶ τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος· τοῦ πρωτομάρτυρος, Δευτ. γ' ἐβδ. Πράξ., «*Στέφανος πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως*» (Πρξ. ε' 8-ζ' 5, 47-60). Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Κυρ. ιγ' Ματθ., «*Ἀνθρωπὸς τις ἦν οἰκοδεσπότης*» (Μτθ. κα' 33-42). «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*».

28. Τετάρτη. Τῶν ἁγίων Δισμυρίων τῶν ἐν Νικομηδεῖα καέντων μαρτύρων († 302). Γλυκερίου μάρτυρος.

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Τετ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. δ' 9-22).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Τετ. ιε' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ια' 22-26).

29. Πέμπτη. Τῶν ἁγίων νηπίων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων· Μαρκέλλου ὁσίου. Γεωργίου Νικομηδεῖας, ποιητοῦ τῶν κανόνων.

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Πέμ. κη' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Τίτ. α' 5-14).

Εὐαγγέλιον· νηπίων, θ' ὥρας Χριστουγέννων (Μτθ. β' 13-23).

30. Παρασκευή. Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκη († 285-305). Φιλεταίου μάρτυρος († 351), Λέοντος ὁσίου ἀρχιμανδρίτου, Γεδεών ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐν Τυρνάβῳ († 1812).

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Παρ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Τίτ. α' 15-β' 10).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Παρ. ιε' ἐβδομ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ' 1-12).

31. Σάββατον. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων. Μελάνης ὁσίας τῆς Ῥωμαίας († 449), Ζωτικοῦ ὄρφανοτρόφου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (25 Δεκεμβρίου) μετὰ τῶν ἐξῆς διαφορῶν:

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἐσπερίων γίνεται εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρὸν*» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας. Τὰ ἀναγνώσματα καταλιμπάνονται ὡσαύτως καὶ τὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς. Ἀπόστιχα τὰ τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, καὶ τὸ ἀπολυτικίον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» γ'. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον δὲν λέγεται τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα οὔτε Εὐαγγέλιον· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὃ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθύς οἱ κανόνες· ἀπὸ γ' ὥδῃς, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μετ' αὐτὴν κάθισμα «*Ἀγαλλιάσθω οὐρανός*» δὶς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 31ης Δεκεμβρίου. Καταβασίαι διπλαῖ καὶ ἡ θ' ὥδῃ ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. **Τρισάγιον.** Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Α' Τιμ. γ' 13-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ζήτηε ἐν τῷ μηνολογίῳ (Μτθ. γ' 1-6). Καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως*, «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμωτέραν... Μυστήριον ξένον*»· κοινωνικὸν «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλουία*»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*». Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.